

CRNA GORA

SEKRETARIJAT ZA RAZVOJNE PROJEKTE

Obrazac investicionog projekta i biznis plana

namijenjen za prijavu na Javni oglas za učešće u postupku dodjele sredstava za
podsticanje direktnih investicija

Podgorica, 2016

Naziv investicionog projekta

Naziv i sjedište investitora (podnosioca prijave)

Sadržaj

1. Podaci o privrednom subjektu
 - 1.1 Misija i cilj privrednog subjekta
 - 1.2 Predmet poslovanja privrednog subjekta
 - 1.3 Postojeća imovina privrednog subjekta
 - 1.4 Reference privrednog subjekta
 - 1.4.1 Međunarodna reputacija
 - 1.4.2 Iskustvo u realizaciji investicionih projekata
 - 1.5 Analiza dosadašnjeg poslovanja
2. Podaci o investicionom projektu
 - 2.1 Analiza tržišta
 - 2.2 Nabavno tržište
 - 2.2.1 Strano
 - 2.2.2 Domaće
 - 2.2.3 Udio drugih privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta
 - 2.3 Prodajno tržište
 - 2.3.1 Izvoz
 - 2.3.2 Prodaja na domaćem tržištu
 - 2.3.3 Obim međunarodnog prometa
3. Tehnički elementi ulaganja
 - 3.1 Opis tehničko – tehnološkog procesa
 - 3.2 Efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj
 - 3.3 Karakteristike građevinskog objekta (poslovni prostor)
4. Zaposlenost i kvalifikaciona struktura
 - 4.1 Dinamika zapošljavanja
 - 4.2 Efekti investicionog projekta na ljudske resurse
5. Zaštita životne sredine
6. Predračun investicionih ulaganja
7. Izvori finansiranja
8. Dinamika realizacije ulaganja
9. Ekonomsko-finansijska analiza
 - 9.1 Projekcija bilansa stanja i uspjeha
 - 9.2 Pokazatelj ekonomičnosti
 - 9.3 Koeficijent akumulativnosti
 - 9.4 Vrijeme povraćaja ulaganja
10. Ukupan prihod
11. Rashodi poslovanja
 - 11.1 Investicioni troškovi
 - 11.1.1 Obračun amortizacije
 - 11.1.2 Investiciono održavanje
 - 11.1.3 Troškovi kamata
 - 11.1.4 Troškovi osiguranja
 - 11.2 Troškovi obrtnih sredstava
 - 11.2.1 Materijalni troškovi
 - 11.2.2 Obračun bruto zarada
 - 11.2.3 Ostali nematerijalni troškovi
12. Zaključak i prateća dokumentacija

1. Podaci o privrednom subjektu

U ovom dijelu investicionog projekta sa biznis planom neophodno je navesti sljedeće informacije:

- Naziv privrednog subjekta
- Datum osnivanja privrednog subjekta
- Izvršni direktor
- Vlasnik
- Osobe za kontakt
- Adresa
- Telefon
- E-mail

1.1 Vizija, misija, i cilj investitora

Vizija predstavlja prikaz dugoročnih ciljeva kojim se privredni subjekt želi kretati ili gdje vidi svoju poziciju u narednom periodu.

Misija je primarna svrha (razlog) postojanja privrednog subjekta ili promjena koju privredni subjekat želi da ostvari u sredini u kojoj posluje.

Ciljevi su ono što privredni subjekat želi da postigne da bi slijedio svoju misiju. Ciljevi treba da uključe sljedeće:

- Ciljnu grupu
- Teritoriju na kojoj privredni subjekat posluje
- Proizvod-Uslugu koju privredni subjekat treba da proizvede ili pruži
- Sve promjene koje privredni subjekat želi da ostvari

1.2 Predmet poslovanja privrednog subjekta

Potrebno je objasniti u kojem sektoru i oblasti privrede privredni subjekat posluje, kao i koja mu je primarna djelatnost. Dati kratak opis tehnologija kojima investitor raspolaže i njihovo poređenje sa trenutno najmodernijim tehnologijama koje se u tom domenu koriste u svijetu.

1.3 Postojeća imovina privrednog subjekta

Pod postojećom imovinom privrednog subjekta podrazumijeva se imovina koja je u vlasništvu privrednog subjekta.

1.4 Reference privrednog subjekta

1.4.1 Međunarodna reputacija

Prepoznatljivost, imidž, ugled u regionu i svijetu koji ima privredni subjekt.

1.4.2 Iskustvo u realizaciji investicionih projekata

I Projekti sličnog obima i vrste kao projekat za koji se dodjeljuju sredstva za podsticanje investicija

II Ostali realizovani projekti

(Navesti projekte koje je privredni subjekat realizovao do dana podnošenja prijave, sa opisom projekta, iznosom ulaganja, periodom realizacije projekta. Navesti mjesto (opštinu i državu), sektor u kojem je projekat realizovan, kao i ostale podatke koje investitor smatra značajnim).

1.5 Analiza dosadašnjeg poslovanja

Predstaviti sažeti prikaz trenutnog stanja i poslovanja. Dati kratak pregled organizacione strukture i vlasničku strukturu. Navesti najznačajnije klijente i partnere, znanja i prednosti investitora. Navesti najznačajnije proizvode, proizvodne grupe ili usluge investitora.

2. Podaci o investicionom projektu

- Naziv investicionog projekta
- Opis investicionog projekta
- Cilj investicionog projekta
- Lokacija (navesti Opštinu i konkretnu lokaciju na kojoj će projekat biti realizovan)

2.1 Analiza tržišta

Analiza tržišta je unaprijed osmišljeni (planirani) proces prikupljanja i analiziranja podataka, u svrhu pružanja informacija bitnih za donošenje odluka o investiranju. Analizu tržišta potrebno je iskazati za period tokom realizacije investicije i poslije završetka investicionog projekta.

Navesti tržišta na koja je planiran plasman proizvoda ili usluga koja su predmet ulaganja. Navesti veličinu tih tržišta i planirani udio u njima. Navesti klijente sa kojima postoje već zaključeni ugovori. Navesti najveće konkurente u domenu proizvoda i usluga, kao i trendove razvoja tržišta u djelatnosti koja je predmet ulaganja.

2.2 Nabavno tržište

Navesti najznačajnije proizvode, poluproizvode, materijale i usluge koji će se nabavljati za potrebe investicionog projekta. Navesti najznačajnije dobavljače i tržišta sa kojih se vrši nabavka. Navesti planove nabavke proizvoda, poluproizvoda, materijala i usluga u Crnoj Gori.

2.2.1 Strano

Navesti koji proizvodi/usluge će se nabavljati iz inostranstva

2.2.2 Domaće

Navesti koji proizvodi/usluge će se nabavljati iz Crne Gore

2.2.3 Udio privrednih subjekata iz Crne Gore tokom i nakon realizacije investicionog projekta

Planirani obim proizvodnje u jedinicama proizvoda ili usluge:	U godini u kojoj se podnosi prijava:	U periodu implementacije projekta				U periodu nakon realizacije projekta			Ukupno
	201_	201_	201_	201_	201_	202_	202_		
Ukupan obim proizvodnje:									
Izvoz:									
Udio izvoza u ukupnom obimu proizvodnje (%)									

3. Tehnički elementi ulaganja

Navesti planirane proizvode ili usluge i obim njihove proizvodnje. Dati opis tehničke kompleksnosti i zahtjevnosti po pitanju kvaliteta proizvoda ili usluga.

3.1 Opis tehničko - tehnološkog procesa

Opisati tehnološki proces dobijanja predmetnih proizvoda ili usluga. Navesti mašine, opremu i alate koji će se koristiti u proizvodnji, i tržište nabavke opreme kao i vrstu opreme- nova ili polovna.

3.2 Efekti investicionog projekta vezani za istraživanje i razvoj

Navesti da li investicioni projekat podrazumijeva:

1. primjenu visoke tehnologije odnosno da li investicioni projekat podrazumijeva upotrebu nove tehnologije na području Crne Gore (telekomunikacije, mikroelektronika, informaciona tehnologija, biotehnologija, novi materijali, itd.) ili
2. upotrebu tehnologije srednjeg nivoa razvijenosti.

Ukoliko investicioni projekat podrazumijeva izgradnju ugostiteljskog objekta ili turističkog kapaciteta navesti kategoriju koji će objekat imati nakon izgradnje (tri, četiri ili pet zvjezdica).

3.3 Karakteristike građevinskog objekta (poslovni prostor)

Dati opis rješenja i tehničke skice, objekta u kome će se realizovati investicioni projekat naglašavajući da li se gradi novi objekat za potrebe projekta, da li kupuje postojeći, iznajmljuje postojeći, da li je potrebno renoviranje, proširenje i dr.

4. Zaposlenost i kvalifikaciona struktura

Dati kratak opis kadrovskih potreba projekta, vrste radnika i njihovog obrazovnog profila. U tabelu unijeti broj radnika.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih	Postojeći radnici*			Novozaposleni radnici ¹		
	201_	201_	201_	201_	202_	202_
Osnovno obrazovanje						
Srednje stručno obrazovanje						
Više i visoko obrazovanje						
Ukupno:						

*radnici u prethodne tri godine zaključno sa godinom prijave

4.1 Dinamika zapošljavanja

Dinamika zapošljavanja radnika za vrijeme realizacije investicionog projekta.

	Planiran broj Novozaposlenih lica po godinama u toku realizacije investicionog projekta			Ukupno
	201_	201_	201_	
broj Novozaposlenih lica				

4.2 Efekti investicionog projekta na ljudske resurse

Navesti obuke predviđene za sticanje specifičnih znanja i vještina kao i obuke za sticanje opštih znanja i vještina i iskazati na koji način pomenute obuke dovesti do povećanja konkurentnosti zaposlenih na tržištu rada. Navesti da li će obuke za sticanje opštih znanja i vještina sprovesti poslodavac ili u saradnji sa privrednim subjektima ili ustanovama. Navesti broj zaposlenih koji će biti obuhvaćeni predviđenim obukama.

5. Zaštita životne sredine

Dati opis uticaja projekta na životnu sredinu i mjere zaštite.

¹ Broj lica koja će se zaposliti na neodređeno vrijeme na poslovima na kojima se realizuje investicioni projekat, u roku od tri godine od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava

6. Predračun investicionih ulaganja

Rb.	Struktura ulaganja	Kredit	Sopstveno učešće	Ukupno
1.	Materijalna ulaganja			
	Objekat i građevinsko zemljište			
	Oprema			
	Zakup zemljišta, zgrada i proizvodnih pogona ²			
2.	Nematerijalna ulaganja			
	Patenti			
	Licence			
	Ukupno materijalna i nematerijalna ulaganja			
3.	Obrtna sredstva			
4.	Ostala ulaganja			
	Ukupno			

7. Izvori finansiranja

Dati informacije o izvorima finansiranja kao i obavezu prema izvorima u periodu implementacije projekta i u trogodišnjem periodu nakon realizacije projekta. Na osnovu utvrđene predračunske vrijednosti i raspoloživih sredstava, potrebno je definisati ko su potencijalni kreditori i koliki iznos sredstava se od njih očekuje.

Izvori finansiranja

Rb	Izvori	Iznos	Procenat	Godišnja kamata	Grejs period	Rok otplate (broj mjeseci)
1.	Sopstveno učešće					
2.	Kredit					
Ukupno:						

8. Dinamika realizacije ulaganja

Planirano vrijeme potrebno za realizaciju investicionog projekta od dana zaključenja ugovora za podsticanje direktnih investicija.

Dinamički plan realizacije projekta

Aktivnosti	I godina				II godina				III godina			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Završetak glavnog projekta												
Dobijanje potrebnih dozvola za izgradnju												
Početak izgradnje i opremanja												
Zapošljavanje radnika i obuka za rad												
Dobijanje potrebnih dozvola za rad												
Početak rada												

* Osjenčiti kvartale u kojima se realizuju aktivnosti

² Pod uslovom da period zakupa nije kraći od deset godina od dana zaključenja ugovora o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija

9. Ekonomsko-financijska analiza

Dati detaljnu kalkulaciju troškova po jedinici proizvoda i ukupnim troškovima (energenti, radna snaga, osnovne i pomoćne sirovine, usluge, itd...) u periodu implementacije projekta, kao i u trogodišnjem periodu nakon realizacije projekta urađenu isključivo za investicioni projekat.

9.1 Projekcija bilansa stanja i uspjeha

Dostaviti projektovane finansijske izvještaje za period implementacije projekta i trogodišnji period nakon realizacije projekta, odnosno za period od ukupno 6 godina.

Projekcija bilansa stanja

	Sredstva	Vrijednost
A	Osnovna sredstva	
1	Građevinski objekat	
	-izvedeni	
	-novi	
2	Oprema	
	Osnovna oprema	
	Postojeća oprema	
	Nova oprema	
	- domaća	
	- strana	
	Pomoćna oprema	
3	Ostala ulaganja	
B	Obrtna sredstva	
	Ukupno	

Projekcija bilansa uspjeha

Rb	Struktura	I godina	II	III	IV	V	VI
A	Ukupni prihodi						
B	Ukupni rashodi						
1.	Poslovni rashodi						
1.1	Materijalni i nematerijalni troškovi						
1.2	Amortizacija						
1.3	Bruto zarade						
2	Rashodi finansiranja						
C	Bruto dobit						
D	Porez na bruto dobit						
E	Neto dobit						

9.2 Pokazatelj ekonomičnosti

Pokazatelj ekonomičnosti predstavlja odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda za period od šest godina od početka realizacije investicionog projekta.

POKAZATELJ EKONOMIČNOSTI		
UKUPNI PRIHODI	UKUPNI RASHODI	ODNOS

9.3 Koeficijent akumulativnosti

Koeficijent akumulativnosti predstavlja odnos prosječne neto dobiti u investicionom ciklusu za period od šest godina od početka realizacije investicionog projekta i ukupnih ulaganja, izražen u procentima.

KOEFIČIJENT AKUMULATIVNOSTI		
PLANIRANA (projektovana) PROSJEČNA NETO DOBIT U INVESTICIONOM CIKLUSU	UKUPNA ULAGANJA	ODNOS*100

9.4 Vrijeme povraćaja ulaganja

Vrijeme povraćaja ulaganja predstavlja vrijeme potrebno da se ukupna dobit izjednači sa ukupnim ulaganjem, tj. odnos ukupnih ulaganja i prosječne neto dobiti u periodu povrata investicije.

VRIJEME POVRAĆAJA ULAGANJA		
UKUPNA ULAGANJA	PLANIRANA (projektovana) PROSJEČNA NETO DOBIT	ODNOS (izražen u broju godina)

10. Ukupan prihod

Tabela ukupnog prihoda

Rb	Proizvod/Usluga	Količina	Jedinica mjere	Cijena	Ukupan prihod
	UKUPNO				

11. Rashodi poslovanja

11.1 Investicioni troškovi

11.1.1 Obračun amortizacije

Rb	Struktura	Vrijednost	Amortizaciona stopa	Amortizacija
1.	Građevinski objekat			
	Postojeći			
	Nova ulaganja			
2.	Tehnološka oprema			
	Postojeća			
	Nova			
	Pomoćna oprema			
3.	Ostala ulaganja			
	UKUPNO			

11.1.2 Investiciono održavanje

Osnovica za izračunavanje troška održavanje računa se kao procenat od amortizacije.

Rb	Struktura	Troškovi amortizacije	Stopa	Iznos
1.	Građevinsko održavanje			
2.	Elektro-mašinsko održavanje			
	UKUPNO			

11.1.3 Troškovi kamata

U okviru ove stavke potrebno je iz plana otplate kredita unijeti kamate na kredite osnovna i trajna obrtna sredstva.

11.1.4 Troškovi osiguranja

Troškovi osiguranja odnose se na premiju osiguranja koju je potrebno platiti osiguravajućoj kompaniji za slučaj okolnosti koje bi mogle negativno uticati na osnovna sredstva. Računa se kao proizvod ukupnih osnovnih sredstava i važeće stope.

11.2 Troškovi obrtnih sredstava

Rb	Elementi	Godišnji promet	Dani vezivanja	Koeficijent obrta	Potrebna sredstva
1.	OBRTNA SREDSTVA				
	Zalihe materijala				
	Nedovršena proizvodnja				
	Zalihe gotovih proizvoda				
	Potraživanja od kupaca				
	Tekući račun				
2.	ODBITNE STAVKE				
	Dobavljači				
	Amortizacija				
	Bruto zarada				
3.	NEDOSTAJUĆA OBRTNA SREDSTVA				

11.2.1 Materijalni troškovi

Obuhvataju troškove osnovnog, pomoćnog materijala i sl.

11.2.2 Obračun bruto zarada

Sastoji se od dijela koji investitor isplaćuje radnicima i dijela koji isplaćuje državi na ime poreza i doprinosa.

11.2.3 Ostali nematerijalni troškovi

Obuhvataju troškove vode, električne energije, marketinga, reprezentacije, računovodstva i drugo.

12. Zaključak i prateća dokumentacija

Navesti argumente u cilju isticanja opravdanosti dobijanja sredstava.